

Dosarul nr. 3ra-1419/18

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani – O. Cernei

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Sîrbu, V. Mihaila, A. Minciună

ÎNCHEIERE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului, declarat de către Valeriu Duca și Angela Melnic,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Duca și Angela Melnic împotriva Băncii Comerciale „Victoriabank” Societatea pe Acțiuni, intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei și Arcadie Lidvinschi cu privire la constatarea ilegalității refuzului de a prezenta informația privind transferurile internaționale, obligarea eliberării informației și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Valeriu Duca și Angela Melnic, s-a menținut hotărârea din 21 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

constată:

La 06 aprilie 2016 Valeriu Duca și Angela Melnic au depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni (în continuare BC „Victoriabank” SA), intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei și Arcadie Lidvinschi cu privire la constatarea ilegalității refuzului BC „Victoriabank” SA de a prezenta în Judecătoria Soroca informația privind transferurile internaționale de la Angela Melnic către Arcadie Lidvinschi prin sistemul de transfer internațional în perioada 01 ianuarie 2007 – 31 decembrie 2008, inclusiv refuzul eliberării acestor date prin utilizarea bazei de date Smart Reporter, Voyager și neprezentarea extrasului din actul de nimicire a documentelor privind transferurile bănești de la Angela Melnic către Arcadie Lidvinschi, obligarea eliberării informației privind data nimicirii documentelor privind transferurile bănești în sistemul achitărilor internaționale în perioada 2007 – 2008, obligarea eliberării informației și datelor de contact privind operatorul sistemului de plăți internaționale (Western Union, Money Gram) în RM pentru perioada 2007 -2008, încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d.3-5, 109-110, 209-212, vol.I)

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat, că la 14 noiembrie 2006 Arcadie Lidvinschi și Anna Lidvinschi au încheiat cu Angela Melnic un contract de vânzare-cumpărare a apartamentului din or. Soroca, str. Viilor. La 28 noiembrie 2006 Angela Melnic și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra apartamentului în Registrul bunurilor imobile. Reclamanții au mai menționat că în perioada 2007 - 2008 de către Angela Melnic din Federația Rusă pe numele lui Arcadie Lidvinschi au fost efectuate mai multe transferuri bănești prin sistemul Western Union și Money Gram, banii care urmau să fie investiți în apartamentul procurat.

Angela Melnic la 16 iunie 2011 a depus cererea de chemare în judecată pentru revendicarea apartamentului și evacuarea lui Arcadie Lidvinschi și Anna Lidvinschi. În cadrul examinării cauzei date Anna Lidvinschi a depus cerere reconvențională privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și restituirea banilor. Prin hotărârea din 26 martie 2012 a Judecătorei Soroca s-a respins cererea Angelei Melnic, s-a admis acțiunea reconvențională, s-a anulat contractul de vânzare - cumpărare. Prin decizia din 26 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți s-a casat hotărârea primei instanțe și s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care s-a admis cererea Angelei Melnic. Prin decizia din 04 iunie 2014 a Curții Supreme de Justiție s-a casat decizia instanței de apel și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Reclamanții au mai menționat că odată ce Angela Melnic a fost lipsită de dreptul de proprietate, a apărut dreptul la restituirea banilor cheltuiți pentru procurarea acestui apartament și pentru îmbunătățirile aduse în mărimea totală de 10 000 dolari SUA. Astfel, pentru a confirma faptul primirii banilor de către Arcadie Lidvinschi de la Melnic Angela, la 28 mai 2012 Valeriu Duca, în baza procurii eliberate de Angela Melnic, s-a adresat cu interpelări privind solicitarea informației date de la instituțiile financiare, inclusiv și BC „Victoriabank” SA, filiala Soroca, care a recepționat scrisoarea la 02 iunie 2012, dar nu a răspuns.

Reclamanții au indicat că nefiind satisfăcuți de acțiunile BC „Victoriabank” SA, la 29 octombrie 2014 au depus cerere de chemare în judecată împotriva a trei bănci privind încălcarea dreptului la informație. BC „Victoriabank” SA în ședința de judecată a recunoscut că toate transferurile de la Angela Melnic către Lidvinschi Arcadie au fost efectuate prin BC „Victoriabank” SA. Totuși, prin hotărârea Judecătorei Centru din 16 martie 2015 a fost respinsă cererea de chemare în judecată, hotărârea a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 ianuarie 2016. Iar prin încheierea din 13 aprilie 2016 a Curții Supreme de Justiție recursul împotriva deciziei instanței de apel din 13 ianuarie 2016 a fost declarat inadmisibil.

Reclamanții au mai menționat că la 18 noiembrie 2015 s-au adresat la Judecătoria Soroca cu acțiune, prin care au solicitat încasarea de la Arcadie Lidvinschi și Anna Lidvinschi în beneficiul Angelei Melnic a sumelor cu titlul de prejudiciu material, transferate de Angela Melnic către Arcadie Lidvinschi prin sisteme internaționale în perioada anilor 2007 - 2008. În cadrul pregătirii pricinii pentru dezbateri, Judecătoria Soroca a expediat în adresa BC „Victoriabank” SA scrisoarea privind interpelarea unei astfel de informații. La 29 decembrie 2015 BC „Victoriabank” SA a refuzat în eliberarea informației, în legătură cu expirarea termenului păstrării acesteia.

Reclamanții au indicat că răspunsul dat de BC „Victoriabank” SA este unul neîntemeiat. Astfel, la 04 februarie 2016 s-au adresat la BNM și BC „Victoriabank” SA cu demersuri, solicitând explicarea normelor legale pe care își întemeiază banca refuzul, când au fost întocmite actele de nimicire, dacă au fost utilizate baze de date Smart Reporter, Voyager pentru prezentarea informației și să fie eliberată informația despre operatorul sistemelor internaționale de achitări în RM în perioada anilor 2007 - 2008. BNM a răspuns că eliberarea unei astfel de informații intră în obligația băncii comerciale BC „Victoriabank” SA.

La 27 februarie 2016 au primit răspuns de la BC „Victoriabank” SA, în care nu a fost eliberată informația solicitată, motiv din care au solicitat ca prin hotărârea judecătorească banca să fie obligată a prezenta informația solicitată.

Prin hotărârea din 21 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Duca și Angela Melnic. (f.d.235,242-249, vol.I)

Prin decizia din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Valeriu Duca și Angela Melnic, s-a menținut hotărârea din 21 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani. (f.d. 56, 57-61, vol.II)

La 04 august 2018 Valeriu Duca și Angela Melnic au declarat recurs împotriva deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea. (f.d.64-66, vol. II)

În motivarea cererii de recurs recurenții au invocat, că instanțele de judecată au interpretat în mod eronat legea și în acest sens au aplicat eronat normele de drept material. Instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor sale nu au luat în considerație faptul refuzului BC „Victoriabank” SA de a prezenta informația cu privire la transferurile bănești, cu toate că avea posibilitatea folosirii sistemului de căutare Smart Reporter și Voyager. Totodată, BC „Victoriabank” SA în răspunsurile sale au indicat că urmează să se adreseze pentru obținerea informației necesare la organele competente, iar Banca Națională a Moldovei în răspunsul său a menționat că organ competent este anume BC „Victoriabank” SA, informație ce nu a fost luată în vedere de instanțele de judecată în hotărârile sale.

La 23 octombrie 2018 Banca Națională a Moldovei a depus referință, invocând că nu deține informația a cărei prezentare constituie obiect al acțiunii. (f.d.81, vol. II)

La 26 octombrie 2018 BC „Victoriabank” SA a depus referință, solicitând ca cererea de recurs declarată de Valeriu Duca și Angela Melnic să fie considerată inadmisibilă, ori răspunsul dat este complet, întrunește explicații la toate întrebările adresate. (f.d. 83-84, vol. II)

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 20 iunie 2018, expediată participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal la data de 23 iulie 2018, confirmare privind recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsește. (f.d.62, vol. II)

În aceste circumstanțe recursul, declarat la 04 septembrie 2018, se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către Valeriu Duca și Angela Melnic este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că Valeriu Duca și Angela Melnic au indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Valeriu Duca și Angela Melnic asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele de judecată, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Valeriu Duca și Angela Melnic, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Valeriu Duca și Angela Melnic inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Valeriu Duca și Angela Melnic, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Nicolae Craiu

Maria Ghervas